

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 7 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 19.

Nagy nemzeti ünnepet ül ma Magyarország: első szent királyának emléknapját.

Árpád volt az, aki látnoki ihlettel megálmodta a magyar hazát, valóva ezen álmot azonban csak Szent-István apostoli buzgósága tette. Az isteni Gondviselés a magyar nemzet első királyának szent jobbján által tűzte oda a magyarságot a keresztény civilizáció keblére. Szent-István volt Magyarországnak igazi megalapítója, neki tartozunk a legnagyobb halálával, mert ő tett minket nemzetté s ő adta kezünkbe azon eszközöket, amelyekkel fenntartottuk magunkat egy ezer év múlva zivatarai dacára s fenn fogjuk tartani mindaddig, míg Szent-István szelleme fog lebegni felettünk s azon irányban fogunk haladni, amelyeket ő tűzött elébünk.

Nekünk katolikusoknak kétszeres okunk van a mai nap megünneplésére. Hisz midőn e szent király emlékét megüljük, egyszersmind a keresztény vallás áldásos diadalának emlékeztetést is dicsőítjük. A történelem bizonyítja, hogy vala-

hányszor a vallásos buzgalom s az ösök dicső emlékének tisztelete hanyatlott e hazában, ezen hanyatlással párhuzamosan járt a nemzet jólétének hanyatlása is.

Most tehát, midőn újra azon időket éljük, mikor a vallást napról-napra inkább kiakarják küszöbölni az emberiség szívéből, különösen szükségünk van rá, hogy nagy és dicső védszentünkhöz forduljunk, hogy fordítson el minden csapást és vést hathatós pártfogása által fejünkről, mert már inogni kezd az a fal, melyre ő Magyarországot építette. Ha pedig az alap ledől, utána omlik az egész épület.

Történetírásunk évlapjain ezredéves multunk arról tanuskodik, hogy nemzeti létünk, elválaszthatatlan szoros kapcsolatban van összeforva az első szent királyunk által terjesztett és meghonosított keresztény hittel, mivel a keresztény hit felvétele óvta meg országunkat a megsemmisüléstől, annak oltalma alatt a keletről fenyegető barbárság ellen képezte országunk világtörténeti hivatását; a keresztény erkölcsök ápolása a kormányzatban és társadalomban biztosítja fennállását.

Szent-Istvánnak, a tulajdonképeni honalapítónak érdemei oly nagyok, hogy azok méltatása a történelem feladata. E bölcs király törvényeiben foglalt intézkedések helyességének élénk tudata és az isteni Gondviselésbe helyezett erős bizodalom ösztönözte a magyar népet hősi cselekedetekre s a legnagyobb csapások békés elviselésére. Ez óvta meg a kétségbeeséstől, ez adott izmainak erőt és fegyverei-

nek rettegett hatalmat, ezen hit bátorította Szent-Lászlót Cserhalomnál a vad kunokkal vívott elkeseredett harcában és segítette fényes győzedelmre. Ezen mennyei segítségnek élénk tudata villogtatta Nagy Lajos győzelmes fegyvereit három tenger határai között s hogy az általa elért bámulatos sikereket egyedül ezen mennyei segítségnek köszönhetette s ez mily erős meggyőződéssé érlelődött szívében, mutatja azon kegyeletteljes intézkedése, melylyel a török hadak felett aratott fényes győzedelme után a bold. szűznek képét dicsőségesen lobogó hadi zászlóira ráfestette, annak tiszteletét és a hozzája való ragaszkodást győzelmes segérének szent kötelességévé tette s országában mindenütt terjesztette.

A Szent-István felülmulhatlan nagy érdemeit, nemzete hálás szívvel méltányolta, midőn emléknapjének évfordulóját örök időkre nemzeti ünneppé nyilvánította és őt egyik védszentének választotta.

Szent-István dicső szelleme lebegjen felettünk ezután is, mert csak úgy van reményünk rá, hogy az első évezredet még számos más holdogabb és dicsőbb évezredek fogják követni; mert egy nép csak úgy biztosíthatja magának a fennmaradást, ha nem tántorodik el a létét biztosító alaptól, a vallástól és annak talpkövével: az erkölctől. Ma az ezer éven át jónak bizonyult alapot saját fiaik igekeznek megdönteni.

Szent-István hatalmas pártfogása hártsa el ezt a veszedelmet országunktól.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy kis fürdői történet.

Édes Elzám!

Fenyves-fürdő, aug. 17.

Emlékszel-e, hogy mindig az volt vágyaimnak netovábbja: bárcsak egyszer pár hetet fürdőn tölthetnék.

Elérhetetlen volt ez álomom, talán azért is sovárogtam úgy utána.

Lelkünknek azon titokzatos, ősi tulajdonságán, hogy a birhatlan után vágyik, évezredek sem változtattak semmit. Rajong a titokszerű a birhatatlan, — az ismeretlenért, fut mint gyermek a szívárvány után, s álmodozó szemekkel követi a titokszerű a csalfa, tűnő délibábot. Az én tündérialmom elérhetlen, csapodár délibábjára egyszer csak valósággá vált. Megfoghattam, ébren is kezeim közt tartam, színe, fénye, varázsa bűbája, eltölti egész lelkemet. Egyszerű kis fehér leányszobámban olyan rózsaszínű minden. A himzett fehér terítők, a függönyök, a tető a padlat, minden csupa fény, derű ésnapsugár... A szívem meg tele van bohó kedvelédes örömmel, és ezt a nagy boldogságot, egy kis levélke hozta.

Emlékszel még az intézetből Kerekes Babyra, a fürdő tulajdonos egyetlen lányára?... Ő hívott meg magukhoz az egész idényre...

— — — — Most már itt vagyok nagy tágas szobánkban, s előttünk az erdő, a villák és a park mely olyan mint egy nyiló rózsaliget. A nyitott ablakon behallik a cigány-zene a sürgés-forgás a pezsgő, vidám fürdői élet zaja, a corsón sétáló vendégek csevegése, melyben mi most nem veszünk részt, hanem másolunk Babyval, közösen vezetett naplónkból egyes részeket: ime olvasd miképen telnek napjaink.

Jun. 2. éjfel.

Most jövünk az első bálból. Mindketten egyforma halvány rózsaszín ruhát viseltünk, keblünkön egy-egy nagy illatos, üde gyöngyvirág csokorral, melyet e felirással kaptunk: «Gyöngyvirág — a fürdő gyöngyvirágainak!»

A városból sok tánczos jött ki, még a huszártisztek is, de fájdalom ezek velünk keveset foglalkoztak, hanem a «szép asszony» asztalához csatlakozva pezsgőztek.

Nem is csoda, hogy úgy bomblanak ezért a szép jukker asszonyért: oly gyönyörű volt ma este is. — Mily pompásan álltak az égő piros rózsák, szabályos szép telt arczához, és szenvedélyes nagy fekete szemeihez. Majd el-

nyelte szemével az a fesch huszár kapitány, aki kedvéért mindennap kilovagol a városból. No de a férje nem bánja, a szép asszony sem haragszik reá sőt nagyon is hosszasan nézegetnek egymás szemébe...

Tánczoltunk eleget s csakis az bántott, hogy két fürdő vendég, az elegáns fess titkár, meg a szellemes pesti író nem mutatták be nekünk magukat, hanem egész este pezsgő mellett éltették a «fürdő királynőjét» aki bájos mosolylyal kegyeskedett fogadni udvara hódolatát...

Milyen édes milyen boldogító asszony-szívek ez a rövidke pünkösdi királyság, bár oly mulandó is, hogy koronája tűnik a szálló madarakkal és a hulló levelekkel...

Jun. 11.

Ma kaptuk az első szerelmi vallomást. Ugyanis hajnali két órakor megszólalt ablakunk alatt az egész fürdői zenekar. A «Szeretlek én egyetlenegy virágom» után fölvaltva jöttek kedvenc nótáink.

Hogy kitől kaptuk, és hogy melyikünkbe szerelmes «Ő» az még sötét titok.

Annait megállapítottuk, hogy ez a szerelmi vallomás — műfaját tekintve — a melodramához tartozik, mert valaki elől állt, és sóhajtozott, — ez a dráma, a cigány húzta, az pedig — a melodia.

SZÜLŐK
 figyelmébe!

Az iskolaév kezdetére
 gyermekeknek
 GZIPŐK, KALAPOK, INGEK, GALLÉROK
 és kézelők, zsebkendők, harisnyák
 a legjobb és megbízhatóbb minőségben, ugyszintén
 utazókofferek és esőernyők.

ARANYI és ROTH-nál

Nagyvárad, Zöldfa-utca

Áruház 36. sz.

Apponyi szózata.

Lapunk tegnapi számának egyik rövid sűrűsége jelezte a nagy politikai eseményt, hogy a nemzeti párt nagynevű vezére Apponyi Albert gróf nyílt levelet intézett jászberényi választóihoz, kik az emlékezetes őszi választási hadjárat is, alatt minden képzeletet felülmúló pressió daczára is hűségesek maradtak hozzá. Ez a beszámoló nemcsak a jászberényieknek szól, hanem szól az egész országnak, mint Apponyinak minden nagyobb felszólalása. Arra van hivatva, hogy bejárja a Kárpátoktól határolt hazának minden zugát, hogy világot keltsen az elmékben, lelkesedést a szívekben, hogy előkészítse a nemzeti eszmék győzelmét. A nemzet ünnepére jelent meg, a nemzeti ébredés pirkadó hajnalát hirdeti a nemzetnek a nemzeti párt vezérének lelkes szózata.

Három részre tagozódik Apponyi nyílt levele. A beszámoló első része a nemzeti párt passivitásával és a pártnak emiatt később előállott helyzetével foglalkozik. Az az államcsíny, melyet a liberális párt és kormánya a világ összes alkotmányos államaiban páratlanul álló választási hadjárat által elkövetett, megkövetelte, hogy a nemzeti párt a felirat és a költségvetési vita alatt a választási visszaélésekre és botrányokra hívja föl a közfigyelmet. De mivel nem lehet eltagadni a mostani képviselőháznak formális jogosultságát a törvényhozás munkájára, a nemzeti párt is kénytelen volt részt venni a konkrét törvényjavaslatoknak tárgyalásában.

Hosszasan fejtegeti aztán a második részben a sajtószabadság védelmére vívott küzdelemnek és a kompromisszumnak következményeit. A 16. §. módosítása, ha nem is éppen kielégítő, mégis eredmény, de nem ez a legnagyobb. Sokkal fontosabb annál az, hogy sikerült talán örökre elhárítani a parlamenti szólásszabadságot fenyegető veszélyt, hogy biztosítva lett a kiegyezési provizórium tartalmi és formai korrektsége és végre, hogy sikerült megtörni a liberális párt abszolutizmusát.

Legszébb Apponyi nyílt levelének harmadik része, melyben kifejti azt, hogy a katonai javaslatok által teljesítve lettek a nemzeti pártnak régi kívánságai, — de ennek daczára mélyeséges örvény választja el őt és pártját Bánffyétől, akiknek rendszere ellen küzdeni fog a végső lehelletig; a választási szabadság elnyomása, a sajtószabadság és minden szabadság ellen irányuló erőszakos szellem — ez a kormányrendszer legjellemzőbb vonása. Finom ironiával emeli ki, mily nagy örömmel fogadta a szabadelvű párt a katonai javaslatokat, melyek ellen évtizedek óta küzdött. Meglepetéssel — tapasztaltuk ugymond, — mily nagyszámu titkos elvbarátunk volt az országban. Igazán a korrajz jelentőségével bir azoknak kitörő lelkesedése, a kiket e küzdelemben soha nem láttunk oldalunk mellett, hanem mindég magunkkal szemben. Törvényhatósági és községi képviselőtestületi közgyűlések, sőt szabadelvűpárt-körök öröm mámorban usznak és az üdvözlések árjával öntik el a kormányt; minő lelkesedés a nemzeti eszméért, mihelyt legfelsőbb hatósági engedéllyel lelkesedni szabad! Ez a mai Magyarország hű arcképe.

Végre lelkesült szavakkal hirdeti az ébredés hajnalát a következő klasszikus szépségű szavakban, melyekben egyuttal vallomást tesz a nemzetünk felett örökös Gondviselés munkájába vetett hitéről. Méltó, hogy a nemzet nagy ünnepén minden magyar megszívlelje azokat.

Az apró egyének ravaszkodásain és hatalmaskodásain, az önző klikkek cselszövényein, a nemzeti elernyedés szomorú jelenségein, az évszázados előítéletek maradványain keresztül utat tör magának a világtörténelem szelleme, nemzetünk hivatásának ereje. *Az a gondviselés dolgozik ismét értünk, sőt isteni türelemmel helyettünk is, mely e nemzetet ezer év viszontagságain s még a maiaknál is gyászosabb időkön keresztül fentartotta és kalauzolta.*

Miként közvetlenül napkelte előtt, még egy hideg borzongás fut végig a természetben, úgy dermedti ideig-óráig a Bánffy-kormány szomorú

epizódja a nemzet tagjait. Ez a kormányzat a késő órák lomha alvásának nehéz álma, mely ideig-óráig gyötri az elalélt nemzet testét; de már emelkedik ki a látóhatáron a történelmi igazságok napja, mely a nehéz álmot elűzi, a hideg fuvallatokat átmelegíti, ébredést és új életet hoz e nemzetnek.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 19.

A képviselőház ma d. e. L. a n g Lajos elnökölete alatt ülést tartott. Mindössze 75 képviselő jelent meg a miniszterekkel együtt. Az elnök bejelentette, hogy a főrendiház a legutóbb hozott törvényjavaslatot elfogadta. A javaslatokat felterjesztik szentesítés végett a felsőház elé. A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés, mely egynegyed 12 előtt 5 perccel kezdődött, egynegyed 12 órakor már be is végződött.

A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatokat átvizsgáló bizottsága az országgyűlés két házában L. a n g Lajos képviselőházi alelnök elnöklése alatt ma ülést tartott, a melyen a képviselőház részéről Molnár Antal jegyző és P u l s z k y Ágost előadó, a belügyminiszterium részéről L. a t k ó c z y Imre államtitkár, a kereskedelmi miniszterium részéről Cs ö k e Ferencz osztálytanácsos, az igazságügyminiszterium részéről Balogh Jenő osztálytanácsos vett részt. A bizottság átvizsgálván az esküdtbíróokról, a czukoradóról szóló 1896. évi XI. K. törvények hatályainak meghosszabbítása tárgyában az 1888. évi XXV. törvényeknek az 1897—98-iki szesztermelési időszakra való alkalmazása tárgyában, a m. kir. államvasutak hálózatán eszkezlendő beruházásokról s e beruházások költségeinek fedezéséről, a győr-sopron-ebenfurti vasut beruházási költségeinek engedélyezéséről, az Arvavölgyi helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában, a mármarosziget-körzösmező-határszéli állam-

No a *bonyodalom* sem hiányzott mert, a sötétben sóhajto, szemére huzott kalapos Romeoban mindegyikünk a saját ideálját vélte felismerni.

A szerénádnak különösen a szép asszony miatt örülünk, ki szürnyen haragszik reánk, hogy a titkárt tőle el hódítottuk, úgy hogy ez tegnap is egész délután velünk tenniszezett. — Ma reggel meg éppen ablakunk alatt állt, mikor jött a királynő — természetesen a kapitányával — s bántotta hogy nekünk udvarol, így szóló hát jó hangosan, hogy mi halljuk és boszszankodjunk. »Nem gondolja kapitány ur, hogy ezek a leányok mód felett kaczerok? ...

Hej ha még a pesti szerkesztőt is elhódíthatnánk tőle, örömmünkben a Baby Samu bátyjával is kibikülnénk, pedig roppantul megsértette női büszkeségünket! — — —

Ugy történt, hogy a mult este sokat kaczagtunk s ez zavarta őt írásban. Benyitott hát, és így szóló virágos nyelven: *«Remélem a kapitólium nemsokára meg lesz mentve!»* A mi virágtalanul annyit jelent hogy «lármás libáknak» nevezett beünöket.

jun 11. este 10 óra.

Leültünk vacsora után a park legsűrűbb részén egy padra, s egyszer csak látjuk, hogy jő a szép asszony nénje (egy csunya nem fiatal özvegy) az agglégény ügyvéd udvarlójával, meg a szép asszony a kapitányval.

Nem vettek bennünket észre, s fölvaltva jártak el előttünk, hol az egyik, hol a másik pár.

Erről eszemben jutott, «Fausztból» a park jelenet ahol Mephistó az öreg Mártával, Fauszt pedig Margaréttal fölvalta jelennek meg a színen.

Igy szóltam hát jó hangosan én is, hogy

«ő felsége» hallja és mérgelődjék: *Fauszt! Grand comedie — en cinque act par Göthe...*

Ezzel tehát nyíltan kitört köztünk a háború.

jun. 15.

Ma délután a vendégek fölvaltva zenéltek a cursalonban.

Baby is énekelt egy pár csinos kuplét, s gyönyörű hangja, meg pompás előadása mindenkit elbájtolt.

Csak a szép asszony botránkozott meg a «kuplé éneklésen» s tüntetőleg kivonult kíséretével a teremből az álszenteskedő Margaréta.

Különb most nagyon szomorú, maga a megszemélyesített *Mátér Dolorosa*, mert a kapitányának pár nap mulva menni kell, hirtelen áthelyezték más regimenthez.

jun. 20. éjjel 2 óra.

Győzelem! Győzelem!!

Samuval kibékültünk; ami annyit jelent, hogy a szerkesztőt is elhódítottuk.

Még pedig úgy, hogy tegnap este hangverseny volt, s mi a közönség óriási tetszése mellett énekeltünk háromszori ujrázással az új és divatos *«Kék asszony-ból»* a zsendár kuplét.

«Furesa világe az amit élünk
Nincs amitől forjon a vérünk. . . .
. . . . Az én feleségem ha ráér
Bolondul az egyenruháér'
A lovasságér' — — —

— — — Étel ital vasárnap kapitális
Mert mellettem ül asztalom diszél
[: Egy kapitány is:] a huszár kapitány is.

Kaczagott és tapsolt az egész terem s mindenki a szép asszonyokra nézett, mert a szöveg oly pompásan illett rájuk, mintha a librettista egyenesen a mi kedvünkért írta volna, hogy sértéseit ügyesen revansírozhatassuk.

A viharos taps és éljenzés tetőpontját érte

el, mikor Babi a második strófát jelentőségteljes mosolylyal, finom ironiával, minden egyes szót komikus páthosszal hangsúlyozva, mezzovoce kezdett énekelni:

«Kár hogy a legszebb kapitányt is
Áthelyezi a generális» . . .

Mindenki tapsolt és nevetett sőt hallatlan: a szerkesztő is fölállt a Margaréta asztalától s egész extázissal tapsolt. Sujtotta is érte két szép szem haragos villáma, de ő rá se hederített, hanem az első «tour»-nál bemutatta magát s azóta folyton Babyval foglalkozik.

Még sohasem tettük le ilyen boldogan a tollat. Győzelmes, lelkesítő diadal mámor, meg édes bágyadság ömlik el egész valómon, s olyan káprázatosan szép minden jelenet, amelyet most álmodozva lélekben újra átélék . . .

. . . . Azt hiszem most állunk vis á vis a négyesben, Baby a szerkesztővel, én meg a titkárral — aki édes bohóságokat sutlog a fülemben . . .

— — — Majd hallom, a mint ez a kis kobold szomorúságot carrierozva énekel:

«Kár hogy a legszebb kapitányt is
Áthelyezi a generális» . . .

. . . . és akkor látom a királynőt, amint fején kezd inogni a korona esik. . . . esik . . . min-dir lejjebb . . . lejjebb . . . végre eltűnik . . .
— — — Halom az éljenzést, a tapsot, mámorító zugást, a zsongást, a ami fülemben cseng, s mégis — — hiába kaczerkodik most velünk az öreg Morpheus, aligha fogunk hajnalig háló-jába kerülni: pedig azt hiszem rózsás lenne ma nekünk a végtelen álmom ország legkisebb zugocskája is . . . de nem! nem! hisz sokkal édesebb az álomnál — — az *illusió!* . . .

Isten veled! viszontlátásig forrón ölel

Irma.

vasuti vonal építésénél felmerült kiadási többletek fedezéséről, a hazai pénzintézetek által kikocsátott némely kötvények biztosításáról, a m. kir. központi statisztikai hivatalról, a büntető törvénykönyv (1878. V. törvényzikk) 412. és a kihágási kintető törvénykönyv (1879. VI. törvényzikk) 59 §-ának módosításáról, a budapesti-angyalföldi m. kir. állami elmeorvosintézetben új igazgatósági épület emeléséről és a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslatok végleges szövegét, azt a két ház határozatával mindenben megegyezőnek találta, minek folytán a felsorolt törvényjavaslatok szentesítés alá terjesztetnek.

A megyei kongrua bizottság ülése.

Nagyvárad, augusztus 19.

A lelkeszi javadalmak összeírását felülvizsgáló megyei kongrua-bizottság rövid egy hét lefolyása alatt tegnap már másodszer ülésezett, jöhet ideig legfeljebb minden 3—4 hóban egyszer tartott csak ülést.

A megyeház kis termében délelőtt 10 óra-kor tartott ülésén jelen voltak:

Szunyogh Péter alispán, *Széchenyi* Jenő kanonok, *Dencs* János cz. kanonok, *Kékuss* István, *Wallner* Ödön t. főügyész h. és *Fauszt* Elek p. ü. i. helyettes, *Balog* Elemér jegyző és *Zelinka* János esperes, szent-jobbi plébános. *Weiterschütz* János székelyhidi főszolgabíró nem jött el.

Az ülésre a *székelyhidi, bihar-diószegi, asszonyvásári és szent-jobbi* plébániák jövedelmeinek megállapítása volt kitűzve, melyre nézve a bizottság az előterjesztett összeírást a szent-jobbi plébánia kivételével, melynek iratait pótlás végett az egyházmegyei hatóságnak visszaküldték, felülvizsgálat után teljes egészében elfogadta és megállapodásait még az ülés folyamán a kimutatások megfelelő rovataiba bevezette.

A megállapítások a következők:

a székelyhidi pléb. évi bevétel:	1446 frt 20 kr.
kiadás:	56 frt 93 kr.
megállapított tiszta jövedelem:	1389 frt 27 kr.
a b.-diószegi pléb. évi bevétel:	1043 frt 94 kr.
kiadás:	26 frt 92 kr.
megállapított tiszta jövedelem:	1017 frt 92 kr.
az asszonyvásári pléb. évi bevétel:	983 frt 54 kr.
kiadás:	55 frt 81 kr.
megállapított tiszta jövedelem:	927 frt 70 kr.

A nagyváradi l. sz. egyházmegyének Bihar megyében 45 plébániája lévén, és ezek közül a három városinak felülvizsgálata a polgármesteri hivatalhoz tartozván, — tehát 42 plébániának jövedelmi bevallása közül eddig 14. tárgyalatott illetve állapított meg 6. ülésben.

A további intézkedésekkel az elnök bizatván meg, az ülés 12 óra felé véget ért.

A legközelebbi ülés hétfőre van kitűzve. Örvedetesen látjuk ez intézkedésből, hogy a bizottságnak csakugyan komoly szándéka van, az eleinte oly lassan kezdett ügyet mielőbb le-tárgyalni és befejezni.

Ez dicséretére válik *Szunyogh* Péter alispánnak, ki különben is elismerésre méltó objektivitással vezeti a tárgyalásokat.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Augusztus 22. A nagyszalontai dalárda zászlófelavatási ünnepélye.
Szeptember 1. Ankét Kolozsvárott Bihar megye állattenyésztési ügyében.
Szeptember 2. Városi közigazgatási bizottsága ülés d. u. 3 órákor.
Szeptember 5. A megyei központi választmány ülése.

Szeptember 6. Biharvármegye közig. bizottságának ülése d. e. 10 órákor.

Szeptember 7. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.

Szeptember 24. Katonai lóvásár Nagyszalontán.

Szeptember 25—29. Lóversenyek Nagyváradon

Szeptember 27. Katonai lóvásár Nagyváradon

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Szent István király napja.

A magyar nemzet legelső, legdicsebb királyának: Szent Istvánnak emlékülnevet őríti az ország. A hála-kegyelet kitörülhetetlen a magyar nemzet szívében a nagy király iránt s a napon a templomokban felzug a fohász:

Hol vagy István király?

Téged magyar kíván.

A nagy király emlékét szerte az országban megülik, de főként Buda ősi várában, a hol a hercegprimás és százezernyi nép kíséri áhitattal a szent jobbot.

Székesfehérvárott is nagy pompával megy végbe az ünnepi iztentisztelet. Méltó hely, mert itt nyugszanak hamvai s ereklyéjét itt őrzik a nemzet nagy atyjának. Pápa ő Szentsége ez évtől kezdve, minden évre teljes bucsut engedett, aki ezen a napon Székesfehérvárott részt vesz az ünnepi szent misén és körmeneten.

Nagyváradon a székesegyházban délelőtt 9 órákor lesz az ünnepélyes szent mise, melyet Schlauch bibornok fog czelebrálni a káptalan, a központi és udvari papság segédletével. Az ünnepi szónoklatot Léky Kornél nlaszi-i káplán tartja. A mise alatt előadandó darabok műsora a következő:

Kersch: »Ecce sacerdos«.

Schweitzer: »Missa in F.«

Kersch: »Veritas mea«.

Kersch: »Justus et palma«.

* * * Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga. (Régi magyar ének).

* **Ő felsége születése napját** Debreczenben kiváló ünneppésséggel ülték meg. A középületeken és sok magán házon is zászlók lobogtak, az összes templomokban istentiszteletet tartottak. Reggel fél 8-kor a katonaságnak tábori misét tartott Kovács Márk segédlelkész, aminek végeztével Wolafka Nándor dr. v. püspök ékes beszédben buzdította a legénységet Isten, Király és haza iránt való hűségre. A tábori misén igen sok polgár is részt vett. Délelőtt pedig ünnepies Te Deumot és nagy misét mondott Wolafka Nándor, cz. püspök, prépost-plébános, ez alkalommal zsufozásig megtelt a tágas, nagy templom; ott voltak a városi, megyei, állami hivatalnokok, a tisztikar itthon levő tagjai, a különböző egyházak és testületek képviselői s ezeken kívül még igen sokan. A szent mise alatt Horák E-dur miséjét adta elő a templomi énekhar mükedvelő urak zene-kisérétével; betétül Csekő G. »Király-hymnusát«, és »Tartsd meg Isten a királyt« kezdetű egyházi éneket adták elő. Szent mise végén igen szép magyar imádságot mondott Wolafka püspök a királyért s aztán az orgona kíséréte mellett az egész közönség ajkáról hangzott föl az Isten áld meg a magyart«. Délben egy órákor az »Arany Bika« disztermében Wolafka Nándor püspök ebédet adott, melyen mintegy 150-en vettek részt, Jelen voltak: az egyházi bizottmány, az iskolaszék, fitanítók, a r. k. lelkészek, kegyesrendi tanárok, a városi, megyei, állami hivatalok fejei, több tekintélyes városi bizottsági tag egytag, egyházak képviselői, újságírók stb. A harmadik fogásnál fölállott Wolafka Nándor és lendületes beszédben éltette a királyt, kit épügy áldásul adott Isten nemzetünknek a második ezredév elején, mint az elsőnek kezdetén adta a honfoglaló Árpádot. E szép pohárköszöntőt állva hallgatták a jelenlevők, végén zajosn éljenezték a királyt s a Magyar fiuk zeneje mellett állva énekelték mindanyian a Hymnust.

* **A polgármester tanulmányutja.** Említettük már, hogy dr. *Bulyovszky* József polgármester teljes odaadással szándékozik Nagyvárad város közvilágításának a kérdését olyképpen megoldani, miszerint a mai türhetlen állapotokon gyökeresen segítve legyen s megszűnjék az afrikai sötétség, mely a város kétharmadát éjjelenként uralja. A kérdés helyes megoldására nézve szükségesnek látja a polgármester, hogy más városok közvilágítását tanulmányozza s így első sorban Debreczenbe rándul át szombaton délután Ifj. *Rimler* Károly főkapitánnyal tanulmánytra. Az hiszszük azonban, hogy helyesen tenné a polgármester ha a tanulmány-utra szakértőt is vinne magával, a minek mindenestre meglenne a haszna.

* **A király születésnapja Nagy-báródon.** Nagybáródról írja levelezőnk, hogy az ottani g. kath. templomban király Ő felsége születése napján ünnepélyes istentiszteletet tartott Herló Vazul g. k. plébános. A mise után pedig imát mondott a királyért s elénekelték a Hymnuszt. Az istentiszteleten az előjáróság, önkéntes tűzoltóság és a csendőrség is jelen volt. Ugyanez alkalommal a hazafias érzelmű lelkész kihirdette, hogy ma, pénteken, Szent István király napján délelőtt ünnepélyes isteni tisztelet lesz, mert — ugymond — a hazafias érzelmű lelkész, nagy ünnepünk Szent István király napja; nagy ünnep a nemzetre, nagy ünnep az egyháza. Majd szépen fejtegette Szent István életét és működését.

* **Szent István szobra.** A magyar nemzet jobbainak régi óhaja, vágya, hogy az első magyar király: Szent István emlékét méltó szoborban is megörökítsük. A régi eszme a megvalósulás felé közeleg, a mennyiben már művész kezek dolgoznak a dicső király szobrán. Budaváranak kétségtelenül egyik legszebb ékesége lesz első apostoli királyunk szobra, mely a koronázó Mátyástemplom mögött a halászbástyán fog állani. Schulek Frigyes tanár, a Mátyástemplom éjjéépítője, már elkészítette a szobormű talpatát, a mely román stílusú lesz, oszlopatokkal és domborművekkel. Méltó kiegészítője lesz ez az emlékmű annak az oszlopcsarnoknak, melyet Schulek tanár a templom mögé, a halászbástya köré tervez.

* **Biharmegye bányászat monografiája** A hazai bányászat fejlődésének előmozdítása érdekében Pollacs Emil vegyész mérnök igazgatása alatt egy u. n. »Központi Bányászati Intézet« létesült, mely Magyarország összes vármegyéiről külön-külön össze kívánja gyűjteni azokat az adatokat, melyek az egyes vármegyékben feltalálható bányászati és ipari vállalkozás számára kihasználható eszközök és azok kihasználására alkalmas módokat feltűntetik s ily módon pár év alatt minden egyes vármegye területéről egy-egy szakvélemény egybeállítását tervezi, mely teljes bányászati monografiája lesz az illető vármegyének és így tudományos és gyakorlati szempontból nagy fontossággal fog birni, mert megjelöli azon módokat, hogy mikép értékesíthetők, minél jobban e természeti adományok. A belügyminiszter tegnap rendeletileg hívta fel Biharvármegyét arra, hogy ezt az intézetet célja elérésében tőle telhetőleg támogassa. Nekünk tudvalevőleg elég szép számú bányánk van kiművelésre váró.

* **A bihari emlékoszlop leleplezése.** Rigó Ferencz, a bihari választó kerület országgyűlési képviselője, tegnap személyesen jött le Nagyváradra, bejelenteni Szunyogh Péter alispánnak, hogy a bihari földvárban emelt ezredéves emlékoszlop, melynek felállításai költségeire a vármegye 900 forintot adpmányozott, már teljesen készen van. A leleplezési ünnepély szeptember hó 1-én d. e. 10 órákor fog végbe menni nagy ünnepek között, melyekre ugy Bihar megye törvényhatóságát, mint az összes

biharmegyei képviselőket meghívták. Kossuth Ferencz is megígérte eljövételét. Délben Rigó Ferencz képviselőnél nagy bankett lesz. A dél-eltől ünnepélynél a bihari iskolák növendékei több hazafias éneket fognak előadni. Ag ünnepi beszédet valószínűleg szintén Rigó Ferencz fogja tartani. — Este népmulatság fogja befejezni a napot.

* **Biharmegyei márvány Afrikában.** Az erdélyrészi Kárpát-egyesületnek egyik hazafias czélja, hogy a hazai természeti kincseket értékesítse. Ily irányban már eddig is nagy eredményeket ért el, a mennyiben sokat fáradozott az erdélyrészi ásványvizek terjesztése körül. Ujabbban mozgalmat indított a hazai márványnak külföldön való terjesztése iránt s e mozgalomnak eredménye, hogy Herz Miksa bey hazánkba, ki mint mérnök az egyiptomi arab emlékek és mecsetek restaurálási munkálatait vezeti, megkereste az E. K. E.-t, hogy gyűjtsön össze hazai márvány-mintákat s küldjön neki Kairóba. Az E. K. E. természetesen a legnagyobb készséggel tett eleget e megkeresésnek. A hazai márványokból megfelelő mintákat gyűjtött össze s elküldötte Herz Miksának, a ki ezek közül kiválogatta az építéshez alkalmasakat s értesítette az egyesületet, hogy e márványból mintegy 200,000 frt áru mennyiségre volna szüksége. Az E. K. E. azonnal tárgyalásokba bocsátkozott a kis-kohi (Bihar m.) márványbánya tulajdonosával s a czég képviselője személyesen vitte el a megállapodásokat Milánóba a hol Herz Miksa jelenleg nyaral. Az E. K. E. tovább is folytatja ez irányban tevékenységét s felszólítja a márványbánya tulajdonosokat, küldjék meg mintáikat az egyesületnek. Epen tegnapi számunkban adtunk hírt a kiskóhi fehér márványkútjáról, a budapesti műegyetem szakértői véleménye alapján.

* **A színház és bazar-szoros kérdése.** Az állandó színháznak a Bazar-szoros kibővítésével kapcsolatos felépítése ügyében kiküldött bizottság csendben, lankadatlanul dolgozik, hogy a nagy kérdés megoldását előkészítse. Már több ülést tartottak a bizottság tagjai s az ügy anyyira előhaladt, hogy a közeli napokban részletes, terjedelmes jelentésben bemutatják munkálkodásuk eredményét. Az érdekes jelentést a bizottsági ülés elé terjesztik. Mint értesülünk, olyan módozatokat talált a bizottság, a melyekkel keresztülvihető lesz a színház felépítése a Bazar-szoros kiszélesítésével. Ránk nézve különösen az utóbbi bir nagy fontossággal, mert Nagyvárad jövő fejlődésének alapfeltételét hisszük megoldva a Bazar-szoros kiszélesítésével.

* **Eljegyzés.** Hajduska Árpád városi tb. fogalmazó eljegyezte Ney Simon nagyikindai gabonakereskedő kedves, szép leányát, Ney Katalin kisasszonyt.

* **A rendőrség sérelme.** Egy ik helybeli lapban, ezelőtt két héttel egy hir jelent meg, hogy a polgármester megvizsgálja a rendőri ügyosztályt. Kommentáru volt írva, hogy a rendőrségnél nincsenek a legegészségesebb állapotok s ez rossz kihatással van a szorgalmas, kötelességtudó rendőrtisztviselőkre is, mert szokás szerint egy kalap alá veszi őket a közönség. Ezen hírlapi közlemény miatt a főkapitányt helyettesítő G. Á. alkapitány fegyelmi eljárást kért a közlemény vélt írója: Sz. D. városi tb. aljegyző ellen. Az ügyet véleményezés végett kiadták Dus László főügyésznek, aki most tanulmányozza az ügyet. Mint értesülünk, a dologból mi sem lesz, mert a közlemény két részre osztja a rendőrséget s ehhez képest igaz következtetést von arra nézve, hogy miként lehet egyik tisztviselő működése hátrányos a másikra.

* **A névtelen feljelentés.** A napokban Nagyváradról mint a D. R. U. írja, egy névtelen feljelentés érkezett a debreczeni rendőrséghez. A levél írója X. ur elmondja, hogy egy Fekete Lajosné sz. Szilágyi Etel nevű nő, Debreczenben Apródi Mihálynál lakott. A nevezett

nőnek nagy mennyiségű ezüst neműje s pénze is volt. Feketéné egy idő óta eltűnt. Az ezüst neműek még mai nap is Apródiék birtokában vannak s azok azt használják, mint tulajdonukat. A névtelen feljelentő azt hiszi, hogy Apródiék a vagyon megszerzése miatt Feketénét eltették láb alól. A III. ker rendőrség részéről Tóth Sándor h. kapitány a feljelentésre megindította a nyomozást s kitűnt hogy Feketéné él. A debreczeni rendőrség nemrég illetőségi helyére Csanádpalotára tolonczoltatta s jelenleg ott is van. Apródiéknál néhány ruhadarab s párna van, ami Feketéné tulajdonát képezi, azt is hűségesen őrzik. A rendőrség most az irányban fog nyomozni, ki a feljelentő levél írója.

* **Nem szabad dolgozni.** A tüzér laktanya építését lázas gyorsasággal folytatják, hogy szeptember hó elsőre befejezhessék. A vállalkozók kérvényt adtak be a kapitányi hivatalhoz a melyben kérik, hogy ma. Szent István napján is dolgozhassanak: Reméljük, hogy a kapitáni hivatal nem tesz eleget a kérelemnek tekintettel a nagy nemzeti ünnepre.

* **Gyors intézkedés.** A jó közigazgatás egy feltétele, hogy a felmerült jogos panaszok, sérelmek, kívánalmak gyorsan, jól orvosoltassanak, kielégíttessenek. Nagyvárad város közigazgatásának legujabb életében örömmel tapasztaljuk, hogy ez a feltétel megvan. Dr. Bulyovszky József plgármester a felhangzó panaszokat, kívánalmakat a lehetőséghez képest gyorsan, azonnal el intézi. Elég csak a sok közül egyre rámutatni. A Páris-patak ronda bűzös állapotáról emlékeztünk meg a napokban. A polgármester azonnal intézkedett, hogy pár nap alatt a posványos patak meder kitisztíttassék.

* **A megfertőztetett Pecze.** A szomszédos Pecze-Szölös határában egy kenderáztatótelepet szándékoznak felállítani, az u. n. holt Peczén, a melyet a Pecze folyó vizéből táplálnának s az elhasznált vizet természetesen a Peczébe eresztének zsilipen át. Mint jó forrásból értesülünk, a kender áztatásra a központi főszolgabírói hivatal ki is adta az engedélyt, mivel az ellen Pecze-Szölös község lakosainak nem lehet kifogásuk. Pecze-Szölös községnek az igaz, hogy nem lehet kifogása a kenderáztató ellen, de annál inkább sorompóba kell lépni Nagyvárad városának, hogy az áztató létesítését megakadályozza. A Pecze vize Nagyváradon folyik keresztül s jelenlegi állapotában is nagy hátrányára van a város közegészségügyének s mindenáron arra törekszünk, hogy nagy áldozatok árán is a városon kívül vezethessük el; vagy ha ez nem lehet, legalább a mostani szennyfészket valamennyire meggátoljuk a bacilusok tonyéztésében. S midőn tanakodunk, fáradozunk a türehtetlen állapotok szanalásán, egész törekvéseinket meghiusítva látnánk a kenderáztató felállításával. Elég a Pecze környékén végig menni, hogy az ottani sétától örökre elmenjen a kedvünk a nagy bűz miatt, hátha még a kenderáztató vize is a városon folya keresztül. Elvárjuk a városi tanácstól, hogy azonnal mindent megtesz arra nézve, hogy a tervezett kenderáztató ne létesíttessék.

* **Kézi gyógyszertár engedélyezése.** Biharmegye alispánja engedélyt adott Weisz Jakab árpádi körorvosnak, hogy kézi gyógytárt állíthasson fel lakásán.

* **A rendőri ügyosztály vizsgálata.** Dr. Bulyovszky József polgármester már korábban megkezdte az egyes hivatali ügyosztályok vizsgálatát. Így már megvizsgálta az adó és pénzügyi osztályt, a katonai ügyosztályt a közigazgatási kezelést. Tegnap délután kezdte meg a rendőrség vizsgálatát Komlóssy József tb. főjegyző kíséretében. A vizsgálatot a legnagyobb alaposággal teljesíti a polgármester s így jó ideig el fog tartani, míg annak eredményét közölhetjük.

* **Szocialisták a hadseregben.** Néhány szociatista szakegyesület nemrég megszámláltatta a magyarországi elvtársakat, s ez a kis népszámlálás érdekes adatokkal világítja meg a szocializmusnak a katonák közt való elterjedését. Statisztikailag kimutatták, hogy az osztrák-magyar hadsereg Magyarországra eső részében 10,260 szocialista van, kik természetesen minél több társakat iparkodnak megnyerni elveiknek. A legtöbb szocialista katona a fővárosban és a nagyobb vidéki városokban fekvő ezredekben került ki, míg a szláv nemzetiségek, különösen a rutének között igen kevés híve van a szocializmusnak.

* **Döhöng az egészség.** A korábbi években megszoktuk, hogy ilyenkor, ugorka időben telekiáltják a világot kolera és más, fekete szörny érkezésének a hírével. És most, szerencsére semmi ilyen ijesztő hir nincs a levegőben, ujságokban. A jó előre nagymennyiségben megrendelt karbol s más fertőtlenítő szer a kereskedők nyakán marad. Nagyváradon meg éppen döhöng az egészség. A temetkezési intézetek tulajdonosai kétségbe vannak esve, mert nem akar senki meghalni. A dolog komoly részét tekintve, Nagyváradon jelenleg igen kevés a betegek száma s halálozás is gyéren fordul elő. Bár mindég így lenne.

* **Koszorúmegváltás.** Kugler Albert ur szives volt néhai özvegy Vágáasy Istvánné szül. Novák Katalin elhalálása alkalmával ismételt 10 forintot, koszorúmegváltás czimén az elagott iparosok alapjára adományozni. Fogadja e nemes ember baráti szives adakozásáért elismerő köszönetemet. A nagyvárad ipartestület ötékonysági bizottsága nevében Bertsey György elnök.

* **Talált gyűrű.** Az elmúlt vasárnap a Püspökfördőben egy 8 apró gyémánt és egy nagyobb kékövec arany gyűrűt találtak. Tulajdonosa a nagyvárad rendőrségnél átveheti.

TANÜGY.

A nagyvárad felső kereskedelmi iskola értesítője az 1896/97. tanév végén.

Kilencz évfolyamon át *Propper* N. János igazgató iskolájának hallgatói 37-ről 161-re szaporodtak, kapuczinus utcai helyiségéből a Keresk Csarnok fényes palotájába költözött. E alakóhelye berendezését, felső- és alsó-keresk. iskolája és internátusa jelen állását adja írásban és képben a jelen Értesítő. *Propper* ur iskolájának sikereit a kereskedelmi téren szivesen ismerjük el, a vallástanítási körében szándékolt és nyíltan bevallott teriveivel nem érthetünk egyet. Az ethika kizárólagos tanítása visszavárzolhatná intézetébe a pogány hajdankort, de a keresztény vallásoktatást ez a miniszteri rendeletek értelmében sem, annál kevésbbé pártolhatná, a jellemek fejlesztésében, melyre pedig a kereskedelmi pályán is szükség volna talán úgy tudjuk hogy e téren tett első évi kísérletén kicsi híján rajtavesztett. Az előmenetel főelvét: »Mentől kevesebbet buktatni, de annál többet, s annál alaposabban tanítani«, — statisztikai adatokkal ilyenformán igazolja az Értesítő 20% 1—2 vagy több tantárgyból elbukik, 55% elégséges, a többi % kisebb részben a jeles, s nagyobb részben a jó osztályzat között oszlik meg.

Anyagi támogatásban a felső iskola Biharvármegye és a Keresk Csarnoktól részesül 500 frt évi segélyvel közvetlen felügyeletet egy kilencz tagu, szakférfiakból álló bizottság gyakorol fölötte, — élükön Dr. Szécsenyi Jenő apátkananokkal. Igazgatását maga a tulajdonos vezeti, tanári kara öt tanárból, három ügyvédből és még két műkedvelőből áll. — Előadott tantárgyaik. Keresk. Számtan, Földrajz, Áru-és Közga-dasági-Ismeretek szaktantárgyak, a többi köteleles tárgyak a vallástan, magyar, német, francia nyelvek, történelem, mennyiségtan, természettan.

Évi 600 frtos 25 helyre internatus áll fön, mely az igazgató és *Ferenczy* Lajos tanulm. felügyelő vezetése alatt úri ellátást nyújt a bennlakóknak.

Nagyvárad város megbízásából és anyagi támogatásával az intézet tartja fenn az alsófokú kersk. tanonciskolát is, melyet az elmúlt tanévben 3 osztályban 172 tanuló látogatott.

Az értesítőt a jövő tanévre szóló utbairgázások zárják be. Értesítenek ezek a felvételhez szükséges képesítésről, a tan- és vizsgálati-díjakról, aug. 25. határidővel pályázatot hirdet 4 tandíjmentes és 4 alapítványi helyre, s a beiratásokra szeptember 1—6 napjait tűzi ki.

Kiállításában a 16 fénynyomatu illusztrációkn kívül nincs dícséretre méltó.

Beiratások a tanító-képző intézetben.

A nagyvárad kir. róm. kath. tanítóképzőben a az 1897—8-ik tanévre a beiratás szeptember 4-én d. e. 9-től 12-ig, a javító-vizsgálatok írásbeli része szeptember 4-én d. u. 3-tól 6-ig, szóbeli része szeptember 6-án d. e. 9-től 12-ig lesz. Az első évfolyamra a fölvétel, illetőleg a fölvételi vizsgálat szept. 7-én történik; az első évfolyamra fölvételnek oly ifjak, a kik a 15-ik életévüket betöltötték, zenehallással bírnak, a gymnasium, reál-, vagy a polgári iskola négy osztályát elvégezték, illetőleg felvételi vizsgálatot tesznek. Minden növendék köteles korát keresztlevél, egész ségét orvosi igazolvány által igazolni. Jövissejtű, szorgalmas és vagyontalan növendék hónaponként 5 frt segélyben részesülnek. Minden növendék köteles magáthegedűvel ellátni. — Ünnepeles Veni Sancte szept. 8-án d. e. 11 órakor a Szt.-László templomban. — Az engedélyt nyert magántanulók osztályvizsgálata szept. 9-én d. e. 9-től 12-ig; jelentkezni kell szeptember 7-ig. Nagyvárad, 1897. aug. 19. Az igazgatóság.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Virágsata.

augusztus 19.

Szent-István napja alkalmából Leszkay egy kis alkalmi dologgal akart kedveskedni a nagyvárad pumblikumnak s elő adatta a „Virágsatát” melynek cselekvénye tudvalevőleg Szent István napján játszik. A gondolat szerencsés volt, főképp azért, mert Leszkay még azt is megselekedte, hogy a budapesti népszínház díszleteit hozatta le s ezek mellett a gyönyörű díszletek mellett adatta elő, az egyébként is hatásos operettet. A Verő fülbemászó zenéjű darabja nagy számu közönséget vonzott az ócska fabódéba, mely különösen a II. felvonás végén lévő virágsatát fogadta nagy enthusiasmmal. Székely Irén (Fodor Róza) toiletteivel és friss üde énekével egyaránt nagy tetszést aratott.

Rontai (Ilon) tulságosan affektált naivságával egy kissé izetien volt ugyan, de egy pár dalát oly jól adta elő, hogy ujrátzták. Különben ő is meg Székely is egy-egy gyönyörű virágsatkrot kaptak. Kövessi, Némethy sőt még Pesti is kitűnők voltak. Ez utóbbi most az egyszer pompás maszkot választott.

Pintéri Imre (Vég Adolár) nagysikert aratott kitűnő alakításával.

Telt ház.

(B. G.)

Jutalomjátékok. A szini szezón vége bözeledtének legbiztosabb szimptomái a jutalomjátékok. A jövő héttől kezdve már nem lesz hét, melyben egy-két jétalomjáték ne lenne. A lapokban már említett jutalomjátékokon kívül legujabban a következő jutalomjátékok jutottak tudomásainkra: Székely Irén, a társulat fiatal primadonnája a „Szép Heléna” operettben fog fellépni. P. Adorján Berta „Lekoureur Adrienne”-ben, Somló Emma a Próbaházasságban, Tompa Kálmán a „Lyoni rablógylkos című” rémdrámában, Szendrey Mihály a „Dolovai nábob”-ban, Kesztler Ede „Othelló”-ban, Balla Kálmán „Szép Galathea”-ban, mely alkalommal Csiky Irén, a társulat volt tagja is fel lépni. Az egy felvonásos operettet a „Legénybácsi” című vigjáték fogja követni. Kövessy Albert a saját darabjába „A diplomás kisasszonyok”-ban veszi ki jutalomjátékát, melyet néhány héttel ezelőtt adtak először Budapesten a városligeti szinkörben s mely nagy sikert aratott. Mint-hogy pedig egyetlen szini évad sem mulhatik

el, hogy a „Szinházi káptelenségek” színre ne kerüljenek, ezt a dbrabot a társulat ügybuzgó karmestere, Müller Ottó választotta jutalomjátékaul.

Szinházi hírek. A szini szezón hátralevő részében még több igen érdekes estére van kilátásunk. Salvini, a nagy olasz tragikus színész szeptember közepén fog 4 estén át vendégszerepelni egy olasz társulattal. Ujdonságok gyanánt színre fognak kerülni Jókainak 2 év előlt nagy sikert aratott színműve: „Keresd a szívet. Kövessy Albertnek: „Diplomás kisasszonyok” című bohózata, s még egy-két más ujdonság, melyek megvételére a tárgyalások most folynak, mint például Bokor József „Mária bátyja” című népszínműve.

A Notredamei harangozó. Ma délután „A notredamei harangozó” című rém dráma kerül színre, melyet csak nemrég adtak a Gaál Gyula itt léte alkalmából.

MULATSÁG.

Az utolsó bál a Félix-fürdőben. Az idei szezón utolsó fürdő bálja Szent István napja alkalmából, ma este fog megtartani a Félix-fürdőben. Az utolsó vonat éjjel után egy óra huszonhat perczkor fog a Félix-fürdőből vissza-indulni. A fürdőkezelőség arról is értesíteni óhajta az érdeklődő közönséget, hogy e hó végével 30—50 százalékkal lesznek a szobá-árak leszállítva.

S P O R T.

A nagyvárad löversenyek programja.

A biharmegyei gazdasági egyesület versenyrendező bizottsága által Nagyváradon, 1897. évi szeptember 25. és 26-án rendezendő Űgető és löversenyek sorozatát a bizottság a következőkben állapította meg:

Első nap,

szeptember hó 25-én.

I. Nagyvárad város díja. Kettős fogatok. Díj 1000 korona, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Minden belföldi ló részére, a megjegyzésekben foglalt kivételekkel. Távo-
lság 3750 méter. (Pálya háromszor körül.) Tét 40 korona, fuss vagy fizess.

II. Bihari gátverseny. 1000 korona egy-
leti díj, ebből 800 korona az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. Távo-
lság kb. 2400 m. Futhat minden biharmegyei agarász egyleti tag tulajdonában levő. Biharvármegye területén ellett s nevelt 4 éves és idősb félvér ló, mely 900 koronát meghaladó értékű sik-, gát- vagy akadályversenyben nem indult. Teher 4 éves 70 kg., 5 éves és idősb 72 kg. Nyilvános verseny nyerője 5 k.-mal több. Tét 30 korona, fuss vagy fizess.

III. Akadály-verseny. 1200 korona egy-
leti díj, ebből 1000 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távo-
lság kb. 4200 m. Futhat minden 4 éves és idősb belföldi és német ló, mely 1896. és 1897-ben 1800 koronánál nagyobb értékű versenyt nem nyert. Teher 4 éves 70 kiló, 5 éves 75 kiló, idősk 77 kiló, 5 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kiló engedve. Egy 1300 koronát meghaladó értékű, vagy több kisebb értékű akadályverseny nyertese 3 kg.-mal több 1300 koronát meghaladó akadályverseny nyertese 6 kg.-mal több. Tét 40 korona fele bánat.

IV. Bihari díj. Kettős fogatok. Díj 1000 korona, adva Biharvármegye által; ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona másodiknak. Futhat minden Biharvármegyében tenyésztett és nevelt ló. Egy díj nyerője 50 méter. két vagy több díj nyerője 100 méter térhátrány. Távo-
lság 5000 méter (Pálya négyszer körül.) Tét 40 korona, fele bánat.

V. Félvér gátverseny. Államdíj 1000 korona, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távo-
lság kb. 2400 m. Futhat minden 3 éves és idősb belföldi félvér, mely 1300 koronánál nagyobb értékű sik-, gát-, vagy akadályversenyben nem indult. Teher 3 éves 70 kg., 4 éves 75 kg., 5 éves és idősb 77 kg., 4 éves és idősb lónak, mely gát- vagy akadályversenyt nem nyert, 3 kg. engedve; 800 koronát meghaladó

értékű verseny nyerője 3 kg.-mal több. Tét 30 korona, fele bánat.

VI. Sikverseny. Díj 1000 korona, adva a Magyar Loveregylet által. Távo-
lság kb. 1600 m. Futhat minden 3 éves és idősb belföldi ló, mely 1896. és 1897. években 1000 koronát meghaladó értékű versenyt nem nyert. Teher 3 éves 70 kg., 4 éves 75 kg., 5 éves és idősb 77 kg., 4 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kg. engedve. 1000 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 3 kg., több ilyen vagy 1300 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 5 kg.-mal több. Tét 39 korona, fele bánat. Tétek és bánatok fele a második lóé.

VII. Ménes díj. 1000 korona adva a biharvármegyei lötenyésztők által. Távo-
lság kb. 2800 méter. Futhat minden Biharvármegye területén tenyésztett 3 éves és idősb ló, mely 1897-ben nőlvános idomosnál nem állott s 1896. és 1897. években 1000 koronát meghaladó értékű versenyt nem nyert. Teher 3 éves 70 kg., 4 éves 75 kg., 5 éves és idősb 77 kg., 4 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kg. engedve. 1000 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 3 kg., több ilyen vagy 1300 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 5 kg.-mal több. Tét 30 korona, fele bánat. Űetek és bánatok fele a második lóé.

Azon ló mely a „Ménes-díj”-ban tudult ez által a „Agarászlovak” versenyében való indulás jogát el nem veszti.

Második nap,

szeptember hó 26-án.

I. Aláírás díj. Handicap. Kettős fogatok. Díj 1200 korona, ebből 900 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távo-
lság 3750 méter (Pálya háromszor körül.) Maximális különbözet 425 méter. Minden valamelyik első napi versenyre nevezett fogat e versenyre is bejelentettnek tekintetik s 10 korona bejelentési pénzt fizet, mely a teher megállapítás elfogadása esetén 50 koronára egészítették ki. Pályázhat minden fogat, mely valamelyik első napi versenyben végig részt vett, ugyanazon kocsisal és kocsi-
val. Teher megállapítás szept. hó 25-én este 8 órakor a biharmegyei nemzeti kaszinó helyiségében, annak elfogadása szept. 26-án délelőtt 9 óráig a versenytitkárságnál írásban bejelentendő.

II. Mezei gazdák versenye. Egyleti díj 200 korona, ebből 120 korona az elsőnek, 50 korona a másodiknak, 30 korona a harmadiknak. Távo-
lság 1500 méter. Minden biharmegyei és nagyvárad mezei gazda tulajdonában levő, biharmegyei vagy nagyvárad mezei gazda által nevelt ló részére. Mezei gazdák által nyereg nélkül lovagolva. Hat versenyző, vagy nincs verseny. Nevezés az oszlopnál.

III. Félvér akadályverseny. Államdíj 1000 korona, ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távo-
lság kb. 4200 m. Futhat minden 4 éves és idősb belföldi félvér, mely 1300 koronánál nagyobb értékű sik-, gát- vagy akadályversenyben nem indult. Teher 4 éves 72 kg., 5 éves 75 kg., id. 77 kg., 5 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kg. engedve; 800 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 3 kg.-mal több. Tét 30 korona, fele bánat.

IV. Nagy akadályverseny. 2500 korona egyleti díj, ebből 2000 korona az elsőnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Távo-
lság kb. 5000 méter. Futhat minden belföldi és német ló, mely 4000 koronát meghaladó értékű gát- vagy akadályversenyt nem nyert. Teher 4 év 70 kg., 6 év 75 kg.; idősb 77 kg. 5 éves és idősb nyeretlen lónak 3 kg. engedve. Egy 1800 koronát meghaladó értékű, vagy több kisebb gát- vagy akadályverseny nyerője 3 kg.-mal; több 1800 koronát meghaladó értékű gát- vagy akadályverseny nyertese 6 kg.-mal több. Tét 80 korona, fele bánat.

V. Vigaszverseny. Kettős fogatok. 1000 korona egyleti díj, ebből 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Pályázhat minden fogat, mely valamely első vagy második napi versenyben részt vett és első díjat nem nyert. Távo-
lság 3750 méter. (Pálya háromszor körül.) Egy második díj nyertese 100, két vagy több második díj nyertese 200 méter térhátrány. Tét 40 kor., fuss vagy fizess.

VI. Gátverseny. 1000 korona, adva a Magyar Lovar-egylet által. Távo-
lság kb. 2400 méter. Futhat minden 3 éves és idősb belföldi ló, mely 1896. és 1897. években 1800 koronát meghaladó értékű versenyt nem nyert. Teher 3 éves 70 kiló, 4 éves 75 kiló, 5 éves és idősb 77 kiló, 4 éves és idősb

nyeretlen lónak 3 kg. engedve 1000 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 3 kg., több ilyen vagy 1300 koronát meghaladó értékű verseny nyerője 5 kg.-mal több. Tét 30 korona, fele bánat. Tótek és bánatok fele a második lóé.

VII. Agarász-lovak versenye. 1000 korona egyleti díj, ebből 800 korona az elsőnek. 200 korona a másodiknak. Távoltság kb. 1200 m. Futhat minden biharmegyei agarászegyleti tag tulajdonában lévő Biharvármegye területén ellett és nevelt 4 éves és idősb félvér ló, mely 900 koronát meghaladó értékű sík-, gát-, vagy akadályversenyben nem indult. Teher 4 éves 72 kg., 5 éves és idősb 75 kg. Nyilvános verseny nyerője 5 k.-mal több Tét 30 korona, fuss, vagy fizess.

Altalános megjegyzések.

Lóversenyekre:

1. Az akadály-, gát- és síkversenyekre a Magyar Lovaregylet és Jockey Club für Österreich versenyszabályai mérvadók.
2. Minden urlovas, ki sem sík-, sem gát-, sem akadályversenyt nem nyert 5 kiló, a ki legalább három versenyt nem nyert, 3 kiló engedményben részesül.
3. Belföldi félvér ló, minden egyes egy sík-, gát-, mint akadályversenyben 5 kiló engedményben részesül mindaddig, míg három versenyt nem nyert. Ezen kedvezmény nem vonatkozik a kizárólag félvéreknek kiírt versenyekre.
4. Három nevezés, vagy nincs verseny.
5. Walkover esetén a díjnak fele adatik ki.
6. Lovagolni csak színekben vagy egyenruhában. Szalaggal lehet.
7. Nevezéseknél a súly és versenyszínek, valamint az egyenruha szalag színe határozottan megjelölendők.
8. Minden nevezett ló 10 korona gyepépenzt s minden indulásért 5 korona startpénzt fizet.
9. Minden pénzdíjből 5% vonatik le a versenypénztár javára.

Ügető versenyekre:

1. Az ügető versenyekre a Wiener Trabrenngesetz szabályai mérvadók.
2. Az ügető versenyekből kizártnak: orosz vagy amerikai telivér, valamint azon lovak, melyek a fővárosi vagy külföldi pályák valamelyikén indultak, vagy a folyó évben nyilvános idomárnál voltak; e kizárás a magyar Tattersal által rendezett 5000 méternél hosszabb távú versenyekre nem vonatkozik.
3. Az ügető versenyeknél csakis ügy üléssü járművek használhatók.
4. Minden valamelyik első napi versenyre nevezett fogat a második napi handicap versenyre is bejelentettnek tekintetik s 10 kor. bejelentési pénzt fizet.
5. A verseny szabályai szerint legalább három nevezés és két különböző tulajdonos lova indul, vagy nincs verseny.
6. A helyért húzás minden verseny előtt félórával történik.
7. Minden a pályára lépő fogat 10 kor. gyepépenzt s minden indulásért 5 kor. startpénzt fizet.
8. Minden pénzdíjből 5% vonandó le a versenypénztár javára.

I. A tótek legkésőbb a verseny kezdetét jelző csengetés előtt a versenytitkárságnál lefizetendők.

II. Az összes versenyeken, a mezői gazdák versenyének kivételével, csak urlovasok, illetőleg urkocsisok vehetnek részt; versenyszínek használata az ügetőversenyeknél, valamint bihari gát- és agarász-lovak versenyénél nem kötelező.

III. Nevezési zárnap 1897. szeptember hó 15-én este 8 órakor.

IV. Az agarász-lovak, bihari gát- és ügetőversenyeknél utónevezés kettős tét mellett.

V. Mindaddig, míg a koronaérték szerint való számítás kötelezővé nem vált, a díjak osztr. értékben fizetnek ki.

VI. Nevezni lehet Weingartner Andor egyleti titkár-nál, Nagyváradi, Fő-utca, Bartsch-ház.
Kelt Nagyváradon, 1897 május 26.

A verseny-rendező bizottság.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irtá: ROVETTA G. Ford.: S. J.

2.

ELSŐ FEJEZET.

Az előszoba ugyan csak a lépcsőlejárattól állott, de hát hasonlatnak ez is megjárta.

— Tehát pont tizenkét órakor találkoznak az indóházban?

Igen édesem; de gondod legyen rá, hogy meg ne haragudjam.

Az ifju megígérte azt, és a grófnő, ki egyik kezével az ajtót már félig kinyitotta, újra becsukta azt, és többször megcsókolta egymást.

— Megvagy elégedve?

— Most, igen.

— Ugy hát menj. De ne felejtse reggel táviratozni a szállodába, hogy szobát tartsanak készen számunkra.

— Mindezekről már gondoskodtam.

— Jó, köszönöm.

— Kérlek.

Az ajtó kinyílt; Beppa a lépcsőlejárattól állott gyertyával kezében és fáradt, sápadt arc-czall.

— Jó éjt, grófnő.

— Jó éjt, gróf úr! A viszontlátásra holnap!

Beppa lassan előre ment, le a meredek, szűk, sötét lépcsőn, magasra tartva felemelt kezében a gyertyát.

Midőn a kapuhoz ért Ariberti gróf, kabátja belső zsebéből szivartárczát vett elő, közepén hatalmas grófi koronával, s a tárczából egy virszinát; kibuzta belőle a szalmát, meggyújtotta a Beppa gyertyájánál, gyorsan egyet-kettőt szipantott, hogy láthassa, vajon jól ég-e azután ugyanezen tárczából egy másik szivart vett elő, s azt a leánykának adta e szavakkal:

— Nesze, add Meniconak.

Menico volt a kocsis, szolga, vízholdó, inas, favágó a háznál, és ha ideje volt rá, Beppa kedvese.

— Köszönöm, gróf úr!

— Jó napot.

— Alázatos szolgálja.

És Beppa becsukta utána az ajtót és bezárta.

MÁSODIK FEJEZET.

Ezen éjen Aripandó gróf semmi fáradságot sem érzett; ellenkezőleg, szívet szokatlan vidámság töltötte el, s jó kedvében egy óránál tovább sétált össze-vissza. Az egészen új öröm, mely reá reggel várakozott, az az utazás Elzával, az a két vagy három hét, a mit vele a tengerparton el fog tölteni, őt a világ legboldogabb emberévé tették.

Boldogsága kék egén mindazonáltal volt mégis egy fekete pont, sőt, hogy egészen őszinték legyünk, volt biz ott kettő is, ám-bár az egyik sokkal kisebb, mint a másik. Az egyik, a nagy pont a kiállhatatlan Cecilia grófnő volt, a kis pont pedig a neveletlen Gegio. Persze, hogy Elza grófnő egyedül ő vele nem ment volna Velenczébe. Hanem azért ment oda, hogy leányát Ceciliát elkísérje, és gondoskodjék unokaöccsének Gegionak egészségéről. — És habár ők ketten bizalmas együttlétük óráiban még oly szépen festettek is ki maguknak a teendő kirándulások, — reményeiknek mindig végett vetettek a gyermek szeszélyei.

Miután a gróf egyideig, szűk utcákon ment tovább, végre nem tudta magát elhatározni, hogy haza menjen. Megállott, és mert virszináját már elszívta, sajnálni kezdte a Meniconak ajándékozott szivart.

Eripandó gróf jó messzire lakott a Navaredo háztól egy szerény kis utcában, egy szegényes házikóban, melyért igen csekély házbért kellett fizetni és azt is utólagosan.

Ide érkezve, mielőtt a kulcsot a zárba dugta volna, feltekintett egy kis ablakra a második emeleten, a mely még nyitva volt és világozás ömlött ki rajta.

— Anyám még fent van — így szólt önmagához a gróf.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Zászlószentelés a Mátyástemplomban.

Budapest, augusztus 19. (Saj. tud. táv.) A budavári koronázási Mátyás templomban ma d. e. 9-kor szentelték föl a templom két új lobogóját. A felszentelést nagy ünnepi mise előzte meg, a melyet Bogisich Mihály czimzetes püspök végzett dr. Nemes Antal és Bozóky Géza segédletével. Az isteni tiszteleten nagy és előkelő közönség volt jelen, köztük a zászlóánya gróf Hunyady Lászlóné és Hirsch Istvánné miniszteri oszt. tanácsos neje. A mise után ünnepélyesen felszentelték a két zászlót, a melyet a holnapi István napi körmenetben használnak először.

Horváth Gyula halála.

Budapest, aug. 19. (Saj. tud. táv.) Horváth Gyula, a »Magyar Hirlap« szerkesztője ma délután Arena-uti lakásán meghalt. Horváth Gyula a legutóbbi képviselőházi ciklus alkalmával képviselő volt, pártönkivüli programmal. Először a szabadelvű párt kötelékébe tartozott, de az egyházpolitikai világ alkalmával kilépett a liberális pártból s nemzeti, majd pártönkivüli képviselő lett. Néhány évvel ezelőtt megallapította a »Magyar Hirlap«-ot melynek révén oly befolyásra tett szert, hogy a budapesti III. kerület országgyűlési képviselőjének választotta meg magát.

Rendkívül különös természetű ember volt. Különféle opekulációk utján néhány százezer forintnyi vagyona tett szert, ezt azonban csakhamar ismét szétfecsérelte hallatlan pazar életmódjával. Neve több politikai ügyben feltűnővé. Hirlapi cikkei rapszodikus, markaus stílusban írta maró gunnyal. — Már hónapok óta paralízis poogressívában szenvedett s orvosai végkép lemondtak a sok élvezetben kimerült emberről, kit teljesen gyógyíthatatlannak tartottak. Az ötven éven felül levő robusztus embert, kit betegsége egészen megtört, végre is tegnap délután legyőzte a halál. — Az »Otthon« koszorút helyez a ravatalára és testületileg képviselteti magát a temetésen. Horváth Gyula, testvére volt a híres budapesti leánynevelő intézet tulajdonosnőjének: Horváth Jankának ki legutóbb a Dunka Schian Alma féle esetben szerepelt.

A halás Kóburg Ferdinánd.

Bécs, augusztus 19. (Saját tud. távirata.) Kölnből írják, hogy Ferdinánd állítólag azért maradt Ruszcukban, hogy ne kelljen Szofiában a Ferencz József születése napja alkalmából tartott Istentiszteleten részt venni.

Merénylet Konstantinápolyban.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból jelentik, a tegnapi bomba merényletről kiadott jelentés így szól: Tegnap délután 3 órakor azon a folyosón, a mely a porta szertartási hivatalához vezet dinamit-bomba robbant fel. Három szolga megsebesült egy meghalt. Némi anyagi kár is történt. Ugyanazon órában a Gala-Szerail előtt Perában is bombát vetettek, a mely azonban nem robbant fel. Mindkét merénylet elkövetője két örmény, kiket rögtön elfogtak. Az Ottomán-bankban is elfogtak egy örményt, a ki négy kanóczos bombát akart meggyújtani. Mindhárom örményt kihallgatták, megindították ellenük a vizsgálatot és a törvényes büntetéssel fogják őket sújtani. A szükséges intézkedéseket megtették. Jelenleg minden nyugodt. A galéai rendőrség közli, hogy délután két nyugoti módon öltözött örmény jelert meg az Ottománbankban, a kiket gyanus viselkedésük miatt letartóztattak, a két embernél dinamit volt. A porta elleni merénylet főszíntere az a mellékfolyosó volt, a mely a nagyvezérséget összeköti a külügyminisztériummal. A robbanás itt több ablaktáblát zuzott be, szanaszét faszilánkok hevernek. Abban a folyosóban van a tűzörség elhelyezve fecskendőkkel együtt. A külügyminisztérium tisztviselői sértetlenül maradtak. Beszélnek, hogy néhány ember mégis megsérült. Azt mondják, hogy örmények követték el a merényletet, bár az új törökökre is gyanakszanak. Az az utcák képe Sztambulban jelentékenyen megváltozott.

Néhány üzlet még zárva van. Erős összemek czirkálnak a városban. Itt-ott egy csomó

ember verődik össze, javarészt a múlt évről ismeretes bunkósbottal felfegyverkezett törökök. Kósza hírek, a melyek további dinamitmerény-letről szólnak, a mit a rendőrség is beismeri, alaptalanok. Az éjszakára rendkívüli óvrendszabályokat alkalmaztak.

A czár pohárköszöntője.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) Pétervárból írják, hogy a császár által Krasznóje Szelóban adott reggelin Lichtenstein herceg osztrák-magyar nagykövet a czárné jobbán ült. A czár és a nagyhercegek osztrák-magyar rendjeleiket tették fel. Miklós czár a következő tószott mondotta: »Ausztria császára és Magyarország királya ő Felségének emlékére üritem poharamat. A zenekar a néphimnust játszotta, amelyet a jelenlevők állva hallgattak végig. Miklós czár ezután ő Felsége tulajdonát képező ezredekre mondott tószott, a melyek szintén megünnepelték ő Felsége születésnapját.

Szerencsétlenség a gyakorlótéren.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) Belgrádból írják, hogy a Nis mellett tartott gyakorlatoknál egy nehéz ágyú gránátja felrobbant. Hat katona meghalt, négy súlyosan megsebesült.

Óriási tűz.

Budapest, augusztus 19. (Saj. tud. táv.) Kitzingenből írják, hogy Dettalsbachban a Halerman-féle borkereskedésben spiritusztöltés közben tűz ütött ki. A spiritusz meggyuladt és felrobbant. Öt ember égve futott ki az utcára. Hárman már behaltak sebeikbe, ketten pedig életveszélyesen megsebesültek. Egy orvos felesége az égő emberek láttára ijedségből szívshűdést kapott és rögtön meghalt.

Anglia s az európai concert.

Bécs, augusztus 19. (Saját tud. távirata.) A békefeltételek s a béke pontok összeállítására körül felmerült surlódások arra indították Angliát, hogy legközelebb ki fog lépni az európai concertból.

Monarchiánk és Bulgária.

Bécs, augusztus 19. (Saját tud. távirata.) Bulgária ügyében a kormány a személyes összeköttetéseket megszakítja, azonban az állami érintkezést fentartja.

Bosznia ünnepe.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. távirata.) Szerajevóból írják. Ő felsége születésnapját a lakosság élénk részvételével ünnepelték meg.

Uj görög kölcsön.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) A »Daily Telegraph« jelenti Konstantinápolyból: Magán táviratok szerint egy görög delegátus Párisban negyven nap mulva fizetendő egy millió font sterlinget szerzett.

Az indiai felkelés.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) A »Times« simlai távirata szerint az afzidik és orakraik felkelése folytán újabb csapatokat küldöttek el Pesadurból.

A Londoni osztrák magyar kolonia ünnepe.

Budapest, augusztus 19. (Saját tud. távir.) Londonból írják. Az itteni osztrák-magyar kolonia ő felsége születésnapját disz-ebéddel ünnepelte meg, amelyen Mensdorff Albert gróf

követségi tanácsos elnökölt. A jelen voltak között voltak az osztrák-magyar nagykövetség tagjai és Hernalt konzulátusi ügyvivő. Ő felségéhez hódoló táviratot küldtek.

Felkelők hareza.

Budapest, augusztus 19. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból írják Sitiában a felkelők két muzulmán megöltek.

Thessalia kiűritése.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) Athénből írják hogy Tessália kiűritése a Penciosvonalg a békepreliminérak aláírás után menten megkezdődnek, de a törökök Volot megszálva tartják a hadikárpótlás teljes kifizetéséig. A bujdosók között járványok kezdenek dühöngeni. Az idő változás folytán ama szerencsétlenek ezreit kellene elhelyezni, de a segély források kimerülő félben vannak.

Viharok Németországban.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. távirata.) Berlinből írják. A reggel lapok jelentése szerint Szilázia egy részében újabb zivatarok dultak. Több embert a villám sújtott. Roganban a legutóbbi árvíz óta megfertőzött kutak vize tífuszjárványt idézett elő. A fertőzött kutakat lezárták.

KÖZGAZDASÁG.

Hány váltó van Biharmegyében? Erre a tagadhatatlanul érdekes kérdésre felel meg az az érdekes vaskos könyv, melyet az országos statisztikai hivata a napokban küldött meg Biharmegyének s melynek czime: A magyar korona országainak hitelintézetei 1894-ben. Az érdekes adatokról a váltókra vonatkozó részt a következőkben adjuk:

Váltó volt a biharmegyei takarékpénztárnál 2660, a nagyváradi pénztintézeteknél 4953 drb, melyeknek összege 2.734,188 frt értékű újabb váltó. Egy év alatt tehát mintegy 18 millió forint áru váltót számíthatnak le Biharmegyében csupán a pénztintézetek, melyekért kamat fejében csak 7 százalékot véve, egy milliót jóval meghaladó összeget vesznek be. A váltók legnagyobb része 50 és 100 frtos s ez az ami ennek a statisztikának szomorú színt kölcsönöz, mert ez azt bizonyítja: hogy a legszegényebb emberek, hivatalnokok fizetik csaknem teljesen azt a nagy kamatot, melyből a részvényesek év végén a busás osztalékot zsebre dugják. Tizezer forintot felüli váltó egész Biharországban csak 3 darab volt. Ebben a statisztikában azonban csak a pénztintézeti váltók szerepelnek, a többiek nem. Csak ugy hozzávetőlegesen véve ezek értékét is becsülhetjük egy pár millióra, ugy, hogy már magoknak a váltó blankettáknak árából fényesen meg lehetne élni.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 augusztus 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	100.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Mag ar földtehermentesítési kötvény 4%	98.—
lalmé ési jog megváltási kötvény	100.75
Horvát szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	154.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	140.50
Csútrák járdék papirban	102.—
Osztrák járdék ezüstben	102.—
Osztrák járdék aranyban	123.75
Osztrák korona járdék	100.50
1860. osztrák államsorsjegyek	146.—
Os: rák magyar bankrészevény	955.—
Magyar hitelbank részevény	398.25
Osztrák hitelintézeti részevény	365.10
Páris vista	348.—
20 márkás arany	942.—
Német birod lmi márká	58.75
London viste	119.60
Páris vista	475.—
20 márkás arany	11.73

SZERKESZTŐI POSTA.

K. Ö. Igaza van. A jövő hónapokban kipótoljuk. Üdvözlét.

T. L. Helyben, Csak most jutott időnk a kis dolgozat átolvasására. Besoroztuk a közlendők közé. Kétőre azonban itt figyelmeztetjük, talán mások is elolvassák. Egyik az, hogy a dunántúli szójárások azt a ferdeségét, hogy a tulajdonnevek elé névelőt tesz, nem szabad bevinni az irodalmi nyelvbe. Másik pedig abban áll, hogy a szereplő személyek nevei ne legyenek olyan mesterkélték, mintha a — névmagyarisító egyletből kerültek volna ki. Kérjük további működését.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Bérlét 109-ik szám.

Bérlét 109-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

az arad-nagyváradi szintársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi augusztus 20-án,

Délután fél 4 óraker, félhelyárrakkal:

A notredamei harangozó.

Dráma.

Kezdeté délután 4 óraker, vége 6-kor.

Este fél 8 óraker rendes helyárrakkal:

A budapesti népszínház fényes díszleteivel.

Virág-csata.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óraker.

Holnap szombaton, béletfolyamban:

TRILBY.

Színmű.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Halestély.

A Kálvária-hegy alatt levő nyári mulató-helyiségemben ma és minden pénteken

HALESTÉLY.

Első rendű cigány-zene közreműködése mellett.

Kedvezőtlen idő esetére **tágas fedett füveges terem** áll t. vendégeim kényelmére.

Fősulyt helyezek a tisztán kezelt **italokra.**

Tisztelettel

Kárger Sándor,

nyári vendéglő tulajdonos.

Telefon összeköttetés.

Saját termésű édes

csemege szőlő

Madelaine

Angevine

kapható

Janky Antalnál

Nagyváradon. 234-10-10

Egy kiló 35 kr.

Mélyen leszállított árakban lehet csakis

szeptember hó 15-ig

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél

Zöldfa-utczában

252-1-10

következő árukat beszerezni.

Férfi czipők	—	—	—	—	2.25 krtól
Női czipők	—	—	—	—	2.50 krtól
Leányka czipők	ezugos vagy bergsteiger			—	1.90 krtól
Gyermek czipők	—	—	—	—	40 krtól
minden kivitelben 25%-al olcsóbb mint eddig.					

Legnagyobb választék kalapokban

 meglepő olcsó árak.

Fehér és színes ingek, gallérok, kézelők, fehér és saten ingek, harisnyák, kesztyük, nyakkendők.

Illatszer, pénz- és szivar-tárczák, sétatotok, email-, ing-, és kézelő-gombok.

A legolcsóbb és legnagyobb czipő és kalap raktár.

 Telefon összeköttetés.